

Veiledning – Tilskudd til soner for pollinerende insekter - 2022

Regionalt miljøtilskudd i jordbruket - RMP

Foto: Blomsterflue – UiO NHM, Humle – Artdatabanken, Bier – UiO NHM

For 2022 vil tilskuddet fremdeles gjelde for kantsoner på dyrka mark og rundt åkerholmer, og det er ikke gjort endringer i vilkår eller satser. Fra 2023 vil det i tillegg sannsynligvis også gis tilskudd til naturlige soner på kantareal utenfor dyrka mark. Det vil i den forbindelse bli utarbeidet skjøtselsråd for disse kantsonene. Denne utvidelsen av ordningen vil på sikt ha som mål at den beste jorda skal benyttes til matproduksjon ved at deler av pollensone flyttes ut fra jordene.

Pollinatoren har viktige roller i matproduksjonene og i økosystemene. En rekke studier både i Norge og i andre land viser nedgang i forekomst og arts mangfold. Menneskeskapte klima- og landskapsendringer, urbanisering, gjengroing og et mer intensivt landbruk er blant årsakene til tilbakegangen.

Reglene for tilskuddet

RMP-forskriften § 14 inneholder bestemmelser og vilkår for tilskuddsordningen:

Det kan gis tilskudd for å så og skjømte soner med pollinatorvennlige frøblandinger på jordbruksareal. Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler.

Arealene skal tilsås med frøblandinger med arter som gir blomstring og nektarproduksjon gjennom hele pollinatorsesongen.

Tilskuddet kan kun gis til kantsoner på åkerarealer og rundt åkerholmer. Tilskuddet gis ikke til kantsoner på grasarealer.

Tilskudd kan gis for pollinatorvennlige soner alene eller i kombinasjon med andre tiltak. Soner som etableres som pollinatorvennlige soner alene må ha en bredde på minimum 2 meter.

Soner som er en kombinasjon av grasdekt vannvei i åker (§ 25) eller grasdekt kantsoner i åker (§ 26) skal ha en bredde som tilsvarer kravet til disse tiltakene.

Tilskudd gis til slått av sonene.

Tiltaksklasse: høy sats

Tilskuddet utmåles per meter. Øvre grense for tilskudd per foretak er 2000 meter.

To typer soner – kantsoner på dyrka mark

1. Blomstrende soner etablert kun for pollinatorene: Kravet er minimum 2 meter bredde
2. Kombinasjonssoner (grasdekte buffersoner med innblanding av blomstrende planter): Kravet er minimum 6 meter bredde, med gras og blomster i heile bredden. Det blir da gitt to tilskudd til samme areal – både til grasdekt sone og til sone for pollinerende insekter.

Sonene må ligge på arealer som er i drift, og som har rett til produksjonstilskudd samme året.

Tilskudd kan gis til soner rundt arealer med alle typer vekster med unntak av arealer med gras (inkl. engfrø av gras). Soner rundt kløverfrøenger kan gis tilskudd.

NB! Arealene skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler samme året.

- Blomstrende planter trives best på næringsfattig jord!

Hvilke frøblandinger kan benyttes?

- Blandingene må inneholde ulike arter med ulik blomstringstid, for å sikre mat til de ulike pollinatorene humler, bier, blomsterfluer, sommerfugler m.fl. heile sesongen.
- Blomstringen må starte i juni, vare hele juli og et stykke ut i august, dvs at såinga må skje tidlig i sesongen for at sonen skal være tilskuddsberettiget i anleggsåret.
- Bruk av frøblandinger med flerårige arter er å foretrekke. Sonen trenger da ikke å fornyes hvert år. Merk at rødkløver og hvitkløver ikke blomstrer i etableringsåret. Blandinga må då inneholde noen ettårige arter som blomstrer første året.
- Kombinasjonssoner grasdekt sone/pollinatorsoner kan f.eks. bestå av gras med innblanding av rødkløver og hvitkløver.
- Noen av blandingene som er i salg inneholder fremmede arter som honningurt og blodkløver. Disse er godkjent brukt kun på dyrka mark og i park/anlegg, ikke i naturen.

Slått av flerårige soner

- Arealet skal slås etter blomstring når pollinatorsesongen er over, normalt etter 15. august
- La gjerne plantematerialet ligge igjen på arealet 2-3 dager for å sikre frøspreiing. Deretter må plantematerialet fjernes for ikke å ha gjødslingseffekt i sonen
- Sonen kan godt brukes som beite om høsten

Kontroll av arealene/sonene

- Kommunene kan kontrollere sonene som en del av sin årlige RMP-kontroll
- Vis fram foto ved kontroll

Naturlige kantsoner med blomster utenfor jordbruksareal er framtida!

Soner med blomstrende vegetasjon utenfor jordene er svært viktige for de pollinerende insektene. I 2022 vil det være mulig å søke om SMIL-tilskudd for å tilrettelegge de naturlige åkerkantene for pollinerende insekter. Fra 2023 vil det sannsynligvis gis RMP-tilskudd til skjøtsel av disse naturlige kantsonene. NB! Frøblandinger med fremmede arter som honningurt og blodkløver er ikke tillatt i naturlige soner utenfor dyrka mark.

Ta kontakt med landbrukskontoret før du starter skjøtsel av de naturlige kantsonene utenfor dyrka mark.

Foreløpig tilskuddssats 2022: 10 kr/meter

Øvre grense for tilskudd per foretak er 2000 meter.